Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 28.04.2026 www.osw.waw.pl

Rosja rozszerza kontrolowany obszar wokół Wołczańska. 1525. dzień wojny

Andrzej Wilk, Krzysztof Nieczypor, Jacek Tarociński

Sytuacja na froncie

Siły rosyjskie kontynuowały natarcie na wszystkich głównych kierunkach w Donbasie i we wschodniej części obwodu zaporoskiego. Nieznaczne postępy terenowe nie wpłynęły jednak na ogólną zmianę sytuacji. Według niektórych źródeł Rosjanie przekroczyli kanał Doniec–Donbas bezpośrednio na wschód od Kramatorska, zbliżając się do tego miasta na odległość 11 km. Do względnego uspokojenia doszło w zachodniej części obwodu zaporoskiego, gdzie wytraciły impet prowadzone w poprzednich tygodniach ukraińskie kontrataki.

Wojska agresora pogłębiły i poszerzyły kontrolowany obszar w rejonie Wołczańska w obwodzie charkowskim. Najprawdopodobniej wyparły obrońców z ostatnich przyczółków pomiędzy granicą a biegnącą równolegle do niej rzeką Wołczą, który to teren znajduje się obecnie pod kontrolą Rosjan lub – głównie we wschodniej jego części – w szarej strefie. Poczyniły także kolejne postępy w kilku innych rejonach przygranicznych obwodów charkowskiego i sumskiego oraz w rejonie Kupiańska na wschód od rzeki Oskoł. Najeźdźcy mieli wznowić działania mające na celu zajęcie tego miasta, wykorzystując do skrytego przemieszczania się rurociągi. Według obrońców wszystkie podjęte przez nich dotąd próby powstrzymano.

Rosyjskie ataki powietrzne

25 kwietnia Rosjanie przeprowadzili kolejny zmasowany atak powietrzny na Ukrainę. Najbardziej poszkodowany został Dniepr, na który uderzenia ponawiano przez ponad 20 godzin. Łącznie zginęło tam pięć osób, a rannych zostało przeszło 50. Uszkodzono budynki mieszkalne, obiekty przemysłowe i składy paliwa. Wskutek zmasowanego ataku do zniszczeń infrastruktury energetycznej, przemysłowej i transportowej doszło także w Białej Cerkwi, Charkowie, Chersoniu oraz mniejszych miejscowościach w obwodach czerkaskim, czernihowskim i zaporoskim. W obwodzie odeskim uszkodzono infrastrukturę portową w delcie Dunaju oraz statek. Zgodnie z komunikatami ukraińskiego Dowództwa Sił

Powietrznych (DSP) agresor wykorzystał łącznie 619 dronów, w tym 400 uderzeniowych „szahedów", oraz 47 rakiet. Obrońcy zgłosili unieszkodliwienie 580 bezzałogowców i 30 pocisków manewrujących. Nie udało im się natomiast zestrzelić żadnej rakiety balistycznej, co według DSP ma być najbardziej odczuwalną konsekwencją niedoboru pocisków przechwytujących do systemów Patriot.

Jednym z głównych celów uderzeń pozostawała infrastruktura portowa w rejonie Odessy. Uszkodzone zostały kolejne elementy wyposażenia nabrzeży oraz statki pod banderami Saint Kitts i Nevis (24 kwietnia), Panamy (25 kwietnia), Palau (26 kwietnia) i Nauru (27 kwietnia). 26 kwietnia w Czarnomorsku trafiony został zbiornik z 6 tys. ton ropy, w następstwie czego nastąpił jej wyciek do morza. Zniszczenia objęły także obiekty przemysłowe i zabudowę mieszkalną Odessy. 24 kwietnia zginęły dwie osoby, a rannych zostało 17, zaś trzy dni później ucierpiało 14 osób, w tym dwoje dzieci.

Rosjanie kontynuowali niszczenie infrastruktury kolejowej i energetycznej – ze szczególną intensywnością w rejonach przyfrontowych. Kolejne uszkodzenia obiektów i taboru odnotowano w Zaporożu (22 i 24 kwietnia), Krzywym Rogu (23 i 24 kwietnia), Korosteniu (23 i 26 kwietnia) oraz mniejszych miejscowościach w obwodach sumskim (24 i 26 kwietnia) i połtawskim (27 kwietnia). Do zniszczeń obiektów energetycznych, głównie podstacji i linii przesyłowych, dochodziło codziennie we wszystkich obwodach przyfrontowych i przygranicznych. W rezultacie powtarzających się ataków ustabilizowanie dostaw energii na ich terenie nie jest możliwe. 22, 23 i 26 celem wrogich dronów był Dniepr. W drugim z wymienionych uderzeń na to miasto zginęły trzy osoby, a 13, w tym dwoje dzieci, zostało rannych. Według danych ukraińskich od wieczora 21 kwietnia do rana 28 kwietnia najeźdźcy wykorzystali łącznie – wliczając zmasowany atak z 25 kwietnia – 1457 dronów (w tym 950 „szahedów") i 52 rakiety. Obrońcy zadeklarowali unieszkodliwienie 1297 bezzałogowców oraz 30 wspomnianych wyżej pocisków manewrujących.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

28 kwietnia ukraińskie drony po raz kolejny uderzyły w rafinerię w Tuapse w Kraju Krasnodarskim, gdzie doszło do pożaru. Rosjanie wciąż borykają się ze skutkami poprzednich ataków na ten obiekt (ostatnio 20 kwietnia), m.in. z wyciekiem do morza produktów ropopochodnych. 26 kwietnia zaatakowana została rafineria w Jarosławiu, gdzie według ukraińskiego Sztabu Generalnego doszło do uszkodzenia instalacji do destylacji ropy, a 23 kwietnia pompownia Gorkij koło Kstowa w obwodzie niżnonowogrodzkim (zdjęcia satelitarne potwierdziły pożar dwóch zbiorników) oraz obiekt przemysłowy w Nowokujbyszewsku w obwodzie samarskim. 25 kwietnia ukraińskie bezzałogowce zaatakowały odległe o 1750 km Czelabińsk i Jekaterynburg na Uralu. Nie osiągnęły wprawdzie celów (szczątki jednego z dronów uszkodziły blok mieszkalny w Jekaterynburgu, raniąc dziewięć osób), niemniej potwierdziły, że obrońcy systematycznie zwiększają swoje zdolności atakowania zaplecza wroga. Do pierwszego ukraińskiego uderzenia na cel odległy o 1750 km doszło w lutym br. Celem tym była wówczas Uchta w Republice Komi.

26 kwietnia Ukraińcy przeprowadzili jeden z największych od 2022 r. nalotów na Sewastopol. Według lokalnej administracji uszkodzonych zostało ponad 200 różnego

rodzaju obiektów, w tym energetycznych i kolejowych (na trasie do Inkermanu wstrzymano ruch pociągów elektrycznych), zginęła jedna osoba, a cztery zostały ranne. Rosyjska obrona powietrzna zgłosiła unieszkodliwienie 71 atakujących miasto dronów. Zgodnie z przekazem SBU podległe jej Centrum Operacji Specjalnych „Alfa" trafiło okręty desantowe „Jamał" i „Filczenkow" (właściwa nazwa jednostki to „Nikołaj Filczenkow"), rozpoznawczy „Iwan Churs", stację radiolokacyjną oraz myśliwiec MiG-31 na lotnisku Belbek k. Sewastopola. Informacji tych jak dotąd nie potwierdzono, podobnie jak doniesień ukraińskiego Sztabu Generalnego o skutkach ataków na Krym 22 i 23 kwietnia.

Ukraińcy kontynuowali ataki na infrastrukturę energetyczną na bliskim zapleczu agresora, głównie w okupowanych częściach obwodów chersońskiego i zaporoskiego. Po raz kolejny trafione zostały podstacje w rejonie Melitopola i Biełgorodu. Do znacznego ograniczenia aktywności bezzałogowców doszło 27 kwietnia, a ich użyciu przeszkodziły wiejące nad Ukrainą silne wiatry, które same przyczyniły się do uszkodzenia infrastruktury energetycznej (głównie linii przesyłowych) po obu stronach frontu.

Rosyjskie operacje przeciwko Ukrainie

Celem kolejnych rosyjskich operacji pozostaje destabilizacja sytuacji wewnętrznej Ukrainy. Rosjanie organizują m.in. zamachy na funkcjonariuszy służb rękoma zwerbowanych mieszkańców. Do współpracy nakłaniane są najczęściej osoby młode, niewykształcone i o niskim statusie materialnym. Przykładem z ostatnich dni jest zatrzymanie przez Służbę Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU) 21 kwietnia 17-letniego mieszkańca Krzemieńczuka w obwodzie połtawskim, który na zlecenie Rosji miał przygotowywać podwójny zamach terrorystyczny w pobliżu komisariatu policji. Nastolatek został zatrzymany po podłożeniu materiałów wybuchowych w miejscu planowanego ataku. Dzień później SBU powiadomiła o aresztowaniu współpracowniczki rosyjskich służb i udaremnieniu dzięki temu zabójstwa dowódcy pododdziału Sił Zbrojnych Ukrainy (SZU) w Odessie. Zatrzymana przekazywała dane lokalizacyjne ukraińskiego oficera, które miały zostać wykorzystane przez wynajętego zabójcę. 23 kwietnia policja obwodu zakarpackiego poinformowała o zatrzymaniu mieszkanki Zaporoża podejrzanej o otrucie żołnierza SZU na zlecenie rosyjskich służb specjalnych.

Głównym narzędziem werbunku rosyjskich służb są sieci społecznościowe (przede wszystkim Telegram), gdzie przyszłych kolaborantów nakłania się do współpracy obietnicą korzyści finansowych. Szybkim zarobkiem mieli zostać przekonani dwaj nastolatkowie, którzy planowali udaremnione 23 kwietnia przez SBU zamachy w szkołach w obwodach kirowohradzkim i odeskim. Z kolei 28 kwietnia w obwodzie czerkaskim SBU zatrzymała specjalistę IT, który miał tworzyć dla rosyjskich służb specjalnych kanały werbunku mieszkańców Ukrainy. Mężczyzna rejestrował numery telefonów ukraińskich operatorów, wykorzystywane następnie do zakładania fałszywych kont w mediach społecznościowych, służących do prowadzenia operacji werbunkowych.

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

21 kwietnia **Belgia ogłosiła, że zakupi i dostarczy Ukrainie 15 samobieżnych dział przeciwlotniczych Gepard. Ponadto zapowiedziała przekazanie 100 mln euro w ramach mechanizmu zakupów amerykańskiego uzbrojenia** – tzw. priorytetowej listy potrzeb dla Ukrainy (Prioritised Ukraine Requirements List, PURL).

22 kwietnia podczas wizyty w Kijowie minister obrony **Hiszpanii Margarita Robles powiadomiła, że Madryt przekaże Ukrainie 100 opancerzonych pojazdów taktycznych VAMTAC i partię pocisków artyleryjskich 155 mm.**

Również 22 kwietnia włoskie Prezydium Rady Ministrów opublikowało doroczny raport o eksporcie uzbrojenia za 2025 r., w którym stwierdzono, że **Ukraina była czwartym największym odbiorcą włoskiego uzbrojenia i sprzętu wojskowego** (UiSW). Dokument nie ujawnia szczegółowych danych dotyczących typów UiSW, jednak podaje, że całkowita wartość udzielonych zgód eksportowych dla Kijowa wynosi 349 mln euro.

23 kwietnia **Rada UE oficjalnie zatwierdziła 90 mld euro pożyczki dla Ukrainy, z której 60 mld euro ma zostać przeznaczone na wsparcie wojskowe w latach 2026–2027**. Kijów chce wydać te środki m.in. na zakup 100–150 szwedzkich myśliwców JAS-39 Gripen i do 100 francuskich myśliwców Rafale, wraz z 600 bombami szybującymi AASM Hammer, oraz ośmiu baterii obrony powietrznej średniego zasięgu SAMP/T, wraz z rakietami Aster 30 Block 1 NT służącymi do zwalczania pocisków balistycznych.

27 kwietnia **resorty obrony Norwegii i Ukrainy poinformowały o podpisaniu umowy, zgodnie z którą na terytorium Norwegii i za pieniądze tego państwa powstaną zakłady produkujące bezzałogowe systemy uderzeniowe o zasięgu 50–200 km na potrzeby Sił Obronnych Ukrainy**.

Potencjał militarny Ukrainy

Szef Głównego Zarządu Śledczego SBU Andrij Szweć zakomunikował 22 kwietnia, że **służba prowadzi 116 postępowań karnych dotyczących egzekucji 306 ukraińskich jeńców wojennych wykonanych przez rosyjskich żołnierzy**. Według niego takie przypadki pozasądowych zabójstw mają charakter systemowy i są sankcjonowane przez władze FR.

Sztab Generalny SZU poinformował 24 kwietnia o odwołaniu dowódcy 14 Samodzielnej Brygady Zmechanizowanej oraz zdegradowaniu dowódcy 10 Korpusu Armijnego. Nowym dowódcą 14 Brygady został pułkownik Taras Maksimow, a 10 Korpusu – generał Artem Bohomołow. Zmiany kadrowe są wynikiem postępowania Dowództwa Wojsk Lądowych w sprawie **ukrywania przez dowódców tych formacji rzeczywistego obrazu sytuacji na froncie, dopuszczenia wielomiesięcznego braku rotacji i ograniczania dostaw racji żywnościowych dla żołnierzy** służących na jednym z odcinków linii obrony. Opublikowane przez rodziny żołnierzy zdjęcia wygłodzonych obrońców wywołały znaczny rezonans w kraju

i za granicą. W związku ze sprawą naczelny dowódca SZU generał Ołeksandr Syrski nakazał przeprowadzenie kontroli zaopatrywania wojsk operujących na froncie.

W wywiadzie opublikowanym 23 kwietnia wiceminister sprawiedliwości Jewhen Pikałow stwierdził, że do **armii ukraińskiej wstąpiło ponad 12 tys. skazanych prawomocnym wyrokiem**. Okres służby odpowiada niewykonanej jego części, a w przypadku odniesienia ran lub po zakończeniu stanu wojennego żołnierz zostaje zwolniony z dalszego odbywania kary. Byli skazani otrzymują takie samo uposażenie jak pozostali wojskowi i mogą utrzymywać kontakt z rodzinami, ale pozostają pod ścisłą kontrolą i nie mają prawa opuszczać rejonu wykonywania zadań.

Według opublikowanego 27 kwietnia *raportu Sztokholmskiego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI)* **w 2025 r. Ukraina awansowała na siódme miejsce na świecie pod względem wielkości wydatków wojskowych**. Nakłady wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 20% i sięgnęły 84,1 mld dolarów, co odpowiada 40% PKB i plasuje Ukrainę na pierwszym miejscu pod względem relacji wydatków wojskowych do PKB. Wydatki wojskowe Rosji w 2025 r. wyniosły ok. 190 mld dolarów i wzrosły o 5,9%. Stanowią one ok. 7,5% rosyjskiego PKB.

Wojna a sytuacja wewnętrzna na Ukrainie

24 kwietnia Ukraina i Rosja przeprowadziły kolejną, **73. wymianę jeńców wojennych w formule 193 na 193**. Większość tych ukraińskich przetrzymywano nielegalnie na terytorium Czeczenii. Wymiana miała zostać przeprowadzona dzięki mediacji USA i Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

Sytuacja na terenach okupowanych

Anglojęzyczny serwis Kyiv Independent opublikował 24 kwietnia *reportaż śledczy*, w którym zarzucono koordynatorom niejawnego programu wspierania ruchu oporu na terenach okupowanych brak odpowiedniego zabezpieczenia operacyjnego. Według dziennikarzy ten finansowany przez państwa zachodnie program realizowano w latach 2022–2024, a jego uczestników zachęcano do działań obarczonych wysokim ryzykiem mimo informacji o zatrzymaniach, torturach i śmierci aktywistów.

